



THÔNG CÁO BÁO CHÍ LỄ CÔNG BỐ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU, SẢN XUẤT VACCIN DỊCH TẢ LỢN CHÂU PHI

Ngày 3/6/2022, tại Hà Nội, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổ chức Lễ công bố kết quả nghiên cứu, sản xuất thành công vaccin phòng bệnh dịch tả lợn châu Phi (vaccin thương mại NAVET-ASFVAC do Công ty Cổ phần thuốc thú y Trung ương Navetco sản xuất). Tới dự Lễ công bố có Lãnh đạo Chính phủ, các Ban, Bộ, ngành Trung ương, địa phương, đại diện các tổ chức quốc tế, Đại sứ quán các nước tại Việt Nam và các cơ quan truyền thông.

Bệnh dịch tả lợn châu Phi (DTLCP) là bệnh truyền nhiễm nguy hiểm do virus gây ra trên lợn, xuất hiện lần đầu tiên tại châu Phi vào năm 1921. Bệnh không lây sang người, chỉ xảy ra trên lợn, có đặc điểm lây lan nhanh, gây bệnh ở mọi lứa tuổi và mọi giống lợn. Bệnh gây thiệt hại nghiêm trọng với tỷ lệ chết cao lên đến 100%. Virus DTLCP có sức đề kháng cao trong môi trường, đường truyền lây phức tạp. Sau khi khỏi bệnh lâm sàng, lợn vẫn có khả năng mang virus trong thời gian dài và có thể trở thành vật chủ mang trùng suốt đời, do vậy nếu để xảy ra dịch bệnh sẽ rất khó để loại trừ được mầm bệnh trên đàn lợn.

Theo thống kê của Tổ chức Thú y Thế giới (OIE) và Tổ chức Nông nghiệp, lương thực Liên hiệp quốc (FAO), bệnh DTLCP được coi là mối đe dọa phổ biến trên toàn cầu. Kể từ năm 2016 đến nay, thế giới đã chứng kiến sự gia tăng, bùng phát bệnh DTLCP, gây thiệt hại nghiêm trọng cho ngành chăn nuôi lợn tại các châu lục; ảnh hưởng đến an ninh lương thực, an toàn thực phẩm, đa dạng sinh học, cân bằng hệ sinh thái, môi trường, sức khỏe cộng đồng và các hoạt động thương mại quốc tế.

Hơn 100 năm qua kể từ khi bệnh DTLCP được phát hiện, mặc dù có hơn 4.000 công trình nghiên cứu khoa học liên quan đến bệnh DTLCP và phát triển vaccin được công bố trên thế giới; tuy nhiên, chưa có vaccin thương mại phòng bệnh DTLCP.

Tại Việt Nam, bệnh DTLCP lần đầu tiên xảy ra vào tháng 2/2019, sau đó lây lan ra phạm vi cả nước, buộc phải tiêu hủy trên 6 triệu con lợn, thiệt hại trên 30.000 tỷ đồng, ảnh hưởng đến chỉ số giá tiêu dùng (CPI) năm 2020; đến nay, dịch bệnh vẫn còn xảy ra ở nhiều địa phương trên phạm vi cả nước.

Ngay từ khi bệnh DTLCP xuất hiện tại Việt Nam, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Quốc hội, Chính phủ, đặc biệt Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo triển khai quyết liệt, đồng bộ các giải pháp phòng, chống và nghiên cứu sản xuất vaccin. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chỉ đạo Cục Thú y và các doanh nghiệp có tiềm năng, nguồn lực, kinh nghiệm tổ chức nghiên cứu, sản xuất vaccin DTLCP.

Tháng 11/2019, ngay sau khi các nhà khoa học của Hoa Kỳ công bố nghiên cứu thành công chủng virus vaccin DTLCP nhược độc được cắt bỏ đoạn gen *I177L*, Lãnh đạo Bộ Nông nghiệp và PTNT cử đại diện Cục Thú y sang Hoa Kỳ gặp trực tiếp với các chuyên gia Hoa Kỳ để bàn phối hợp nghiên cứu, sản xuất vaccin DTLCP.

Từ tháng 2/2020, việc nghiên cứu, sản xuất vaccin chính thức được thực hiện cùng với sự phối hợp của các chuyên gia Hoa Kỳ. Bộ đã chỉ đạo Cục Thú y ký Thỏa thuận hợp tác với Viện nghiên cứu Nông nghiệp (ARS) thuộc Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ (USDA) để làm cơ sở cho các bên triển khai thực hiện. Tháng 7/2020, Cục Thú y cho phép nhập khẩu chủng virus vaccin DTLCP nhược độc được cắt bỏ đoạn gen *I177L* để nghiên cứu, sản xuất vaccin tại Việt Nam.

Đến nay, tại Việt Nam đã có 3 doanh nghiệp tiên phong, có đủ nguồn lực, kinh nghiệm nghiên cứu, sản xuất vaccin DTLCP; bao gồm: Công ty Cổ phần thuốc thú y Trung ương Navetco, Công ty TNHH MTV AVAC và Công ty Cổ phần tập đoàn Dabaco.

Tại Công ty Cổ phần thuốc thú y Trung ương Navetco: Ngay sau khi tiếp nhận chủng virus vaccin ASFV-G- Δ I177L từ Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ vào tháng 9/2020, Công ty đã khẩn trương triển khai nghiên cứu, trải qua 5 lần lặp lại trong phòng thí nghiệm và khảo nghiệm. Kết quả: (i) Vaccin bảo hộ 100% số lợn được công cường độc trong phòng thí nghiệm; (ii) Trong điều kiện sản xuất, vaccin bảo hộ trên 80% số lợn; (iii) Độ dài miễn dịch đạt 6 tháng đối với lợn thịt từ 8-10 tuần tuổi.

Bộ Nông nghiệp và PTNT đã thành lập các Hội đồng khoa học cấp cơ sở, cấp Bộ và nhiều cuộc họp, với sự tham dự của nhiều nhà khoa học, nhà quản lý và công ty sản xuất vaccin thú y để đánh giá các kết quả nghiên cứu, sản xuất và hồ sơ đăng ký lưu hành vaccin DTLCP của Công ty Navetco.

Bộ chỉ đạo Cục Thú y thường xuyên trao đổi với các nhà khoa học Hoa Kỳ về quá trình tổ chức nghiên cứu, kết quả đánh giá chất lượng vaccin. Tháng 5/2022, đại diện các nhà khoa học của Hoa Kỳ đã có văn bản khẳng định những kết quả nghiên cứu, đánh giá chất lượng vaccin DTLCP của Công ty Navetco phù hợp, thống nhất với kết quả do nhà khoa học của Hoa Kỳ thực hiện.

Kết quả nghiên cứu, sản xuất vaccin DTLCP của Công ty Navetco đã được công bố trên 2 Tạp chí khoa học uy tín của thế giới (Tạp chí Transboundary and Emerging Diseases và Tạp chí Viruses) và Tạp chí Khoa học kỹ thuật Thú y của Việt Nam.

Trên cơ sở đánh giá, thẩm định Hồ sơ đăng ký lưu hành vaccin của Công ty Navetco theo đúng quy định của Luật Thú y, Bộ chỉ đạo: (i) Cấp Giấy chứng nhận lưu hành vaccin DTLCP NAVET-ASFVAC của Công ty Navetco theo quy định; (ii) Tổ chức giám sát chất lượng của 10 lô vaccin được sản xuất liên tiếp; (iii) Tổ chức giám sát việc sử dụng vaccin theo 2 giai đoạn (Giai đoạn 1: Sử dụng 600.000 liều ở diện hẹp, được giám sát chặt chẽ, lấy mẫu đánh giá lưu hành virus vaccin và đáp ứng miễn dịch bảo hộ. Giai đoạn 2: Sau khi có báo cáo đánh giá kết quả sử dụng 600.000 liều vaccin, Bộ sẽ xem xét chỉ đạo sử dụng vaccin trên phạm vi toàn quốc).

Tại Công ty TNHH MTV AVAC: Từ năm 2020, Công ty đã nghiên cứu, sản xuất thành công tế bào dòng DMAC. Tháng 1/2021, Công ty đã tiếp nhận chủng virus vaccin ASFV-G- Δ MGF từ Hoa Kỳ và tổ chức nghiên cứu, đánh giá trong phòng thí nghiệm 3 lô vaccin; đăng ký kiểm nghiệm, khảo nghiệm theo đúng quy định. Kết quả vaccin DTLCP AVAC ASF LIVE đạt tiêu chuẩn vô trùng, an toàn và hiệu lực bảo hộ trên 80% số lợn thí nghiệm; độ dài miễn dịch đạt 4 tháng đối với lợn thịt từ 4 tuần tuổi trở lên. Tháng 3/2022, Bộ đã chỉ đạo tổ chức đánh giá sử dụng vaccin DTLCP AVAC ASF LIVE trong điều kiện sản xuất, tại các trang trại chăn nuôi lợn có quy mô khác nhau, kết quả bảo hộ đạt 95% số lợn tiêm vaccin. Hiện nay, Công ty đang hoàn thiện hồ sơ đăng ký lưu hành theo quy định.

Tại Công ty Cổ phần tập đoàn Dabaco: Tháng 9/2021, Công ty đã tiếp nhận chủng virus vaccin DTLCP nhược độc Δ I177L/ Δ LVR và tế bào dòng PIPEC từ Hoa Kỳ. Công ty đã nghiên cứu, sản xuất được vaccin DTLCP nhược độc đông khô. Từ tháng 3/2022 đến nay, vaccin DTLCP nhược độc đông khô DACOVAC-ASF2 đang được kiểm nghiệm đánh giá chất lượng theo quy định.

Trong thời gian tới, Bộ Nông nghiệp và PTNT tiếp tục chỉ đạo tổ chức nghiên cứu, đánh giá chất lượng vaccin cho các đối tượng lợn khác nhau, độ ổn định của vaccin trong các điều kiện bảo quản, sử dụng; đánh giá các yếu tố có thể ảnh hưởng đến chất lượng, hiệu quả vaccin trong điều kiện sản xuất, chăn nuôi.

Nghiên cứu, sản xuất thành công vaccin thương mại phòng bệnh DTLCP là sự kiện quan trọng, ghi nhận sự nỗ lực của Bộ Nông nghiệp và PTNT, ngành Thú y, các doanh nghiệp và các nhà khoa học Việt Nam trong hội nhập quốc tế sâu rộng, hợp tác chặt chẽ, có hiệu quả với các nhà khoa học trên thế giới, làm chủ công nghệ trong nghiên cứu, sản xuất vaccin, góp phần quan trọng trong phòng, chống dịch bệnh, tạo điều kiện thuận lợi cho ngành chăn nuôi lợn phát triển, bảo đảm nguồn cung thực phẩm cho tiêu dùng trong nước, có khả năng xuất khẩu thực phẩm và vaccin DTLCP./.